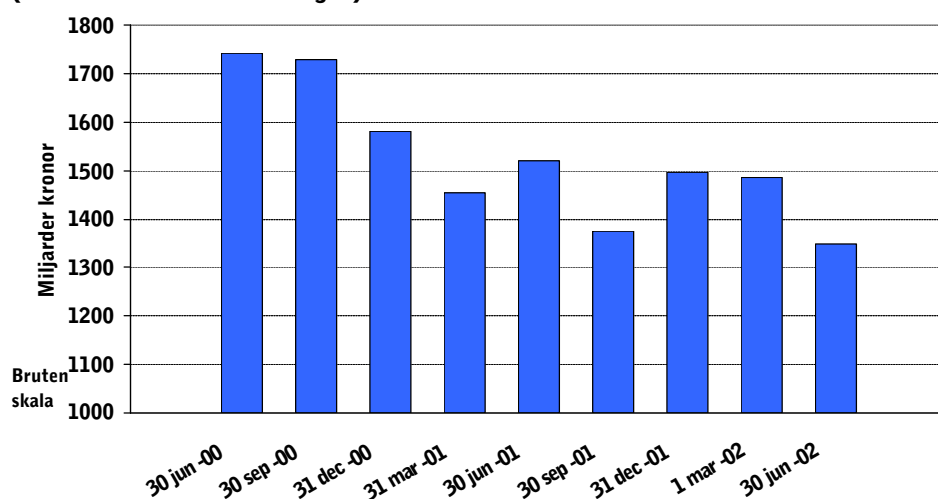

Sparbarometer

Andra kvartalet 2002

Hushållens¹ finansiella förmögenhet och skuldkvot

Hushållens finansiella nettoförmögenhet vid kvartalsslut
(inkl. kollektiva försäkringar) 2000 kv. 2 - 2002 kv. 2

Ställning

	00 jun	00 sep	00 dec	01 mar	01 jun	01 sep	01 dec	02 mar	02 jun
Miljarder kronor									
Finansiella tillgångar	2 515	2 515	2 379	2 257	2 342	2 207	2 348	2 339	2 229
Inkl. kollektiva försäkringar ^{*)}	2 820	2 830	2 704	2 593	2 690	2 567	2 720	2 715	2 613
Finansiella skulder	1 078	1 099	1 123	1 140	1 170	1 192	1 222	1 229	1 263
Finansiell nettoförmögenhet	1 437	1 415	1 256	1 117	1 171	1 015	1 126	1 110	965
Inkl. kollektiva försäkringar	1 742	1 730	1 581	1 454	1 520	1 375	1 498	1 485	1 349
Skuldkvot ^{**)}	0,43	0,44	0,47	0,51	0,50	0,54	0,52	0,53	0,57
Inkl. kollektiva försäkringar	0,38	0,39	0,42	0,44	0,44	0,46	0,45	0,45	0,48

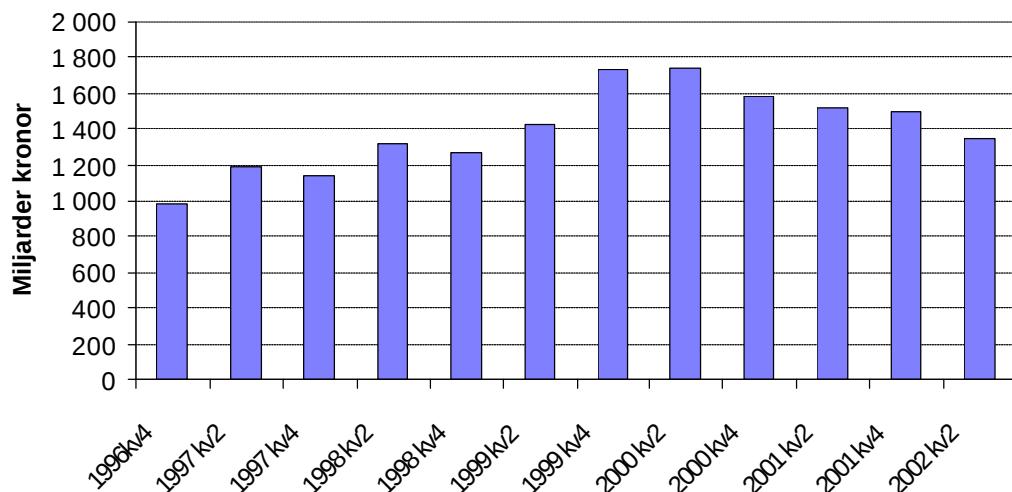
^{*)} Kollektivt försäkringssparande består av avtalsförsäkringar bestämda i kollektivavtal och andra avtal mellan arbetsmarknadens parter.

^{**)} Finansiella skulder i förhållande till finansiella tillgångar exkl. kollektivt försäkringssparande.

¹ Exklusive hushållens intresseorganisationer.

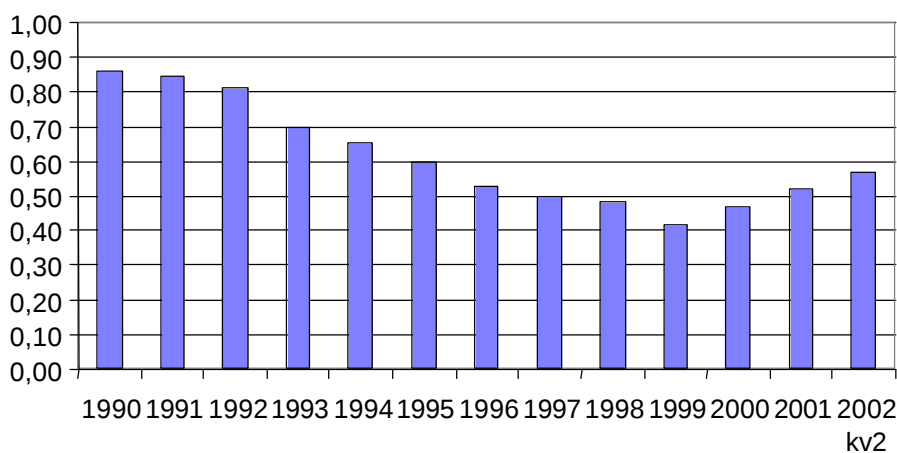
- Hushållens finansiella nettoförmögenhet har sjunkit trendmässigt sedan början av år 2000. Detta beror på börsfallet, men också på en ökad skuldsättning. Sett i ett längre tidsperspektiv kan man dock se situationen som en återgång till läget före börshaussen.

Hushållens finansiella nettoförmögenhet (inkl.kollektiva försäkringar)

- Nedgången i nettoförmögenhet de senaste två åren innebär inte nödvändigtvis att hushållen totalt sett blivit "fattigare", eftersom sparbarometern enbart avspeglar hur de *finansiella* förmögenheterna utvecklas, dvs. sparande i bank, försäkringar och värdepapper. Hushållen har också *reala* tillgångar, framför allt fastigheter, som i varje fall i storstadsområdena ökat betydligt i värde. Finansieringen av köpen av de (i många fall) allt dyrare bostäderna avspeglas bland annat i den ökade skuldsättningen
- När det gäller skulderna kan noteras att hushållen som grupp sedan ett antal år stadigt ökat sina skulder, såväl i absoluta tal som i relation till sina finansiella tillgångar. Görs även här en jämförelse i ett lite längre tidsperspektiv, framgår att skuldkvoten likväl är långt från de nivåer som rådde vid 90-talets början.

Hushållens skuldkvot 1990-2002 (2kv)

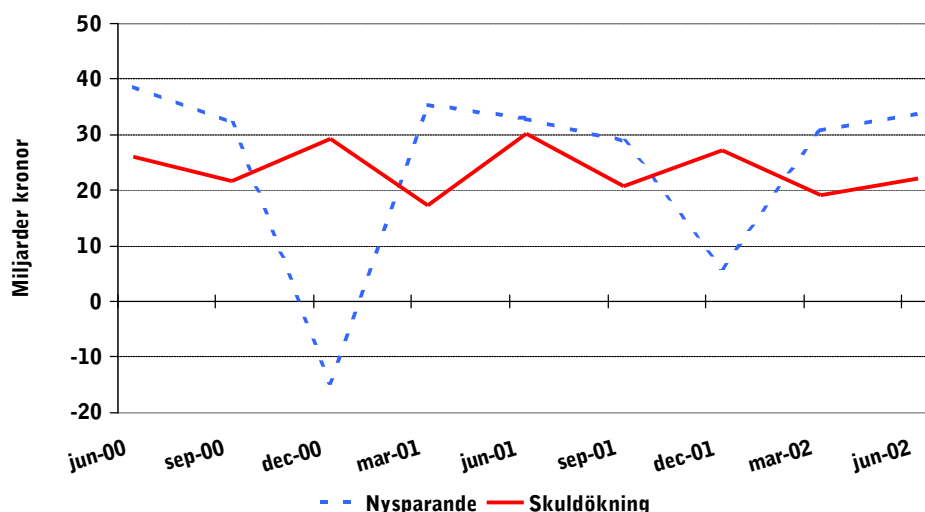

Hushållens nysparande och skuldökning

Nysparande under perioden	2000			2001				2002	
	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Miljarder kronor									
Nysparande, brutto	38,7	32,2	-14,7	35,4	32,9	28,8	6,2	30,8	33,9
Inkl. kollektiva försäkringar	50,3	43,8	-3,0	46,5	44,7	40,5	18,3	33,8	42,3
Skuldökning, brutto	26,0	21,6	29,2	17,3	30,2	20,7	27,2	19,1	22,0
Nysparande, netto	12,7	10,6	-43,9	18,1	2,7	8,1	-21,0	11,7	11,9
Inkl. kollektiva försäkringar	24,3	22,2	-32,3	29,2	14,5	19,8	-8,9	14,7	20,3

- Under 2001 ökade hushållen sitt nettosparande (inkl kollektiva försäkringar). Denna tendens ser ut att fortsätta även 2002, även om nysparandet första halvåret i år varit något lägre än första halvåret 2001.
- Den viktigaste förklaringen till det höga nysparandet under de senaste åren är sannolikt hushållens växande disponibla inkomster och en måttlig konsumtionsökning. Även om skulderna ökat har nysparandet ökat mer, frånsett några enstaka kvartal.

Hushållens nysparande brutto och skuldökning brutto
kvartalsvis, 2000 kv. 2 - 2002 kv. 2

Sparformernas utveckling

Hushållens nysparande fördelat på sparformer

Nysparande under perioden	2000			2001			2002		
	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.	3 kv.	4 kv.	1 kv.	2 kv.
Miljarder kronor									
Försäkringssparande, individuellt	18,3	15,4	17,2	16,3	20,4	10,5	15,8	22,7	15,4
Aktier	34,1	3,3	-0,7	3,0	-5,0	-0,9	-4,1	-4,1	3,9
Fonder	-1,7	3,2	2,1	0,5	5,1	-1,0	7,8	6,2	2,4
Därav svenska fondandelar	-0,3	2,4	0,2	-2,9	1,1	-3,6	2,1	2,4	-0,5
Därav utländska fondandelar	-1,5	0,8	1,9	3,4	4,0	2,6	5,6	3,8	2,9
Bankinlåning ^{*)}	-6,0	16,9	-38,6	21,1	13,8	28,2	-19,7	15,9	12,1
Obligationer	-5,3	-7,5	0,8	-3,5	-4,3	-7,9	0,3	-5,3	0,2
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn	-0,6	0,9	4,4	-2,0	2,9	-0,1	6,0	-4,6	-0,1
Totalt	38,7	32,2	-14,7	35,4	32,9	28,8	6,2	30,8	33,9

*) Inklusive allemansspar och riksgäldsspar.

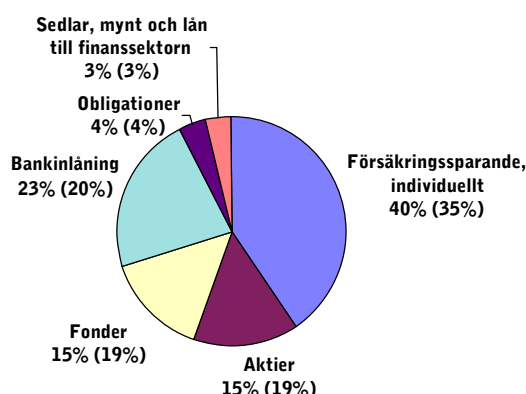
- Det individuella sparandet i försäkringar har trendmässigt ökat sin andel av sparandet under ett antal år. Från och med 2001 har detta även gällt för banksparandet. Så här långt tycks detta fortsätta även i år. Fondsparandet, som fick små tillskott av nysparande under större delen av 2000 och 2001, återhämtade sig mot slutet av 2001 och detta tycks ha fortsatt in i 2002. Under årets andra kvartal har även det direkta aktiesparandet fått ett visst tillskott.

Hushållens finansiella portfölj

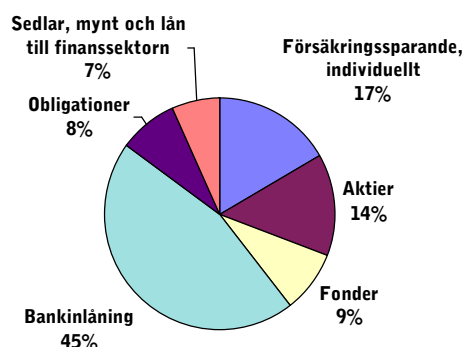
Ställning samt andelar										
Miljarder kronor		98 dec	99 dec	00 dec	01 mar	01 jun	01 sep	01 dec	02 mar	02 jun
Försäkringssparande, individuellt		560	733	800	816	837	847	863	886	901
procent		29	30	34	36	36	38	37	38	40,4
Aktier		390	587	501	412	436	348	418	401	329
procent		20	24	21	18	19	16	18	17	14,7
Därav svenska aktier		342	487	423	343	363	285	351	336	272
procent av aktier		88	83	85	83	83	82	84	84	83
Därav utländska aktier		47	99	77	69	73	63	67	65	57
procent av aktier		12	17	15	17	17	18	16	16	17
Fonder		347	514	472	407	437	357	413	399	330
procent		18	21	20	18	19	16	18	17	14,8
Därav svenska fonder		293	452	413	356	380	310	355	342	277
procent av fonder		84	88	88	88	87	87	86	86	84
Därav utländska fonder		55	61	59	51	57	47	57	57	53
procent av fonder		16	12	12	12	13	13	14	14	16
Bankinlåning		430	434	422	443	457	485	475	491	503
procent		22	17	18	20	20	22	20	21	22,6
Obligationer		164	139	107	104	98	93	97	85	88
procent		8	6	5	5	4	4	4	4	4,0
Sedlar, mynt och lån till finanssektorn		65	74	77	74	77	77	83	78	78
procent		3	3	3	3	3	3	4	3	3,5
Totalt finansiella tillgångar		1 956	2 480	2 379	2 257	2 342	2 207	2 348	2 339	2 229
Portföljandelar totalt, procent		100	100	100	100	100	100	100	100	100

- Sparbarometern visar flera andelsförskjutningar i hushållens finansiella portföljer när man jämför läget i sista juni i år med motsvarande tidpunkt förra året. Det individuella försäkringssparandets andel ökar från 35 till 40 procent. Bankinlåningens andel har ökat från 20 till 23 procent. Värdet på innehavet av enskilda aktier och fonder har däremot minskat, med lägre andelar som följd. Jämför man längre bakåt i tiden är det, trots återhämtningen de senaste två åren, slående hur starkt bankinlåningen minskat i betydelse som placering.

**Hushållens finansiella portfölj 30 juni 2002
(30 juni 2001)**

Hushållens finansiella portfölj 31 dec 1991

- Trots att aktiesparandet sedan toppnoteringen kring millennieskiftet minskat till förmån för räntesparande svarar dock alltså aktiesparande – direkt i enskilda aktier och indirekt via aktiefonder och individuellt sparande i försäkringar – för mer än halva värdet av hushållens finansiella portfölj. Enligt Sparbarometerens senaste beräkning motsvarar aktierelaterat sparande 52 procent av den samlade portföljen. Jämfört med första kvartalet innebär detta en minskning med fyra procentenheter.

Aktiesparandets och räntesparandets andelar i portföljen

Miljarder kronor	98 dec	99 dec	00 dec	01 mar	01 jun	01 sep	01 dec	02 mar	02 jun
Aktiesparande ^{*)}	991	1433	1341	1196	1259	1096	1229	1211	1079
procent av portfölj	54	61	60	57	58	53	56	56	52
Räntesparande ^{**)}	848	904	886	911	929	956	956	968	989
procent av portfölj	46	39	40	43	42	47	44	44	48
Totalt, procent	100	100	100	100	100	100	100	100	100

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och 50% av Individuellt försäkringssparande.

^{**)} Inkluderar 50% av Andra fonder och 40% av individuellt försäkringssparande.

Det direkta ägandet i aktieportföljen

Miljarder kronor	98 dec	99 dec	00 dec	01 mar	01 jun	01 sep	01 dec	02 mar	02 jun
Direktägda aktier	390	587	501	412	436	348	418	401	329
Total aktieportfölj ^{*)}	991	1433	1341	1196	1259	1096	1229	1211	1079
Andel av total aktieportfölj, procent	39	41	37	34	35	32	34	33	30

^{*)} Inkluderar 50% av Andra fonder och 50% av Individuellt försäkringssparande.

Hushållens finansiella nyckeltal

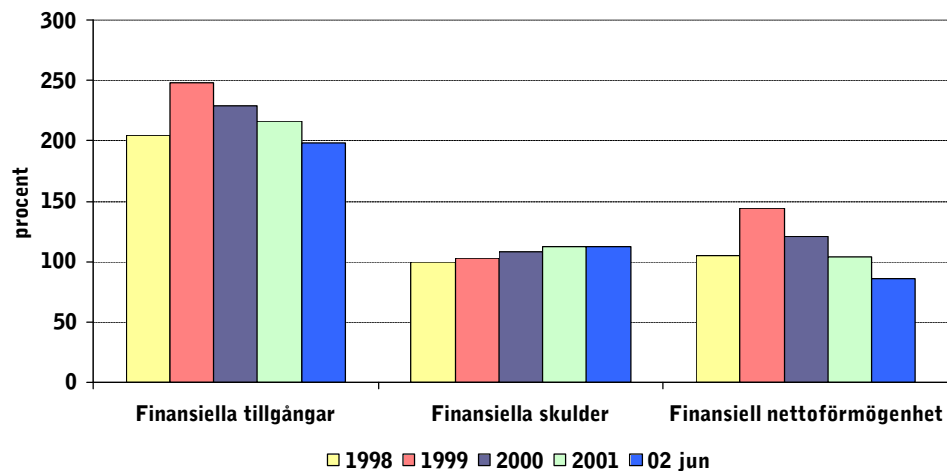
Miljarder kronor, ultimo december	1998	1999	2000	2001	02 jun ^{*)}
Hushållens disponibla inkomster	956	1001	1039	1088	1123 ^{*)}
Finansiella tillgångar	1956	2480	2379	2348	2229
i procent av disponibla inkomster	205	248	229	216	198
Inkl. kollektiva försäkringar ²⁾	2216	2765	2704	2720	2613
i procent av disponibla inkomster	232	276	260	250	233
Finansiella skulder	950	1031	1123	1222	1263
i procent av disponibla inkomster	99	103	108	112	112
Finansiell nettoförmögenhet	1006	1449	1256	1126	965
i procent av disponibla inkomster	105	145	121	103	86
Inkl. kollektiva försäkringar ²⁾	1265	1734	1581	1498	1349
i procent av disponibla inkomster	132	173	152	138	120

*) Den disponibla inkomsten 2002 bygger på Konjunkturinstitutets prognos.

- Hushållens disponibla inkomster ökade under 2001, och bedömningarna för 2002 talar för en fortsatt ökning. Detta ger utrymme både för en konsumtionsökning och för en fortsatt uppgång i hushållens finansiella sparande.

Tillgångar, skulder och nettoförmögenhet i procent av hushållens disponibla inkomster

Ultimo december

Om statistiken

Underlag till Sparbarometern görs av Statistiska centralbyrån (SCB) på uppdrag av Finansinspektionen. Syftet är att snabbt ge en preliminär kalkyl över hushållens finansiella sparande och förmögenhet kvartalsvis. Publiceringen sker inom fem till sex veckor efter kvartalsskifte på Finansinspektionens hemsida, www.fi.se. Sparbarometern baseras på preliminär statistik som finns tillgänglig inom en månad efter kvartalsskifte.

Sparbarometern bygger på samma begrepp som finansräkenskaperna, vilka är en del av nationalräkenskapssystemet och som styrs av internationella regler. Sparbarometern har därigenom samma definitioner som finansräkenskaperna vilket medför att uppgifterna har en god överensstämmelse med de uppgifter om hushållen som senare presenteras i de kvartalsvisa finansräkenskaperna.

Underlagen till Sparbarometern på SCB:s hemsida:

www.scb.se/ekonomi/annan/sparbarometern/Sparbarometern.asp

Finansräkenskaperna på SCB:s hemsida:

www.scb.se/ekonomi/finansmarknad/finansrakenskap/fir/fir.asp

Kontaktpersoner

Finansinspektionen:

Hans Bäckström, enhetschef
08-787 8080, 070- 215 2635
hans.backstrom@fi.se

Johan Cristvall, analytiker
08-787 8287
johan.cristvall@fi.se

SCB:

Marianne Biljer, utredare
08-506 942 48
marianne.biljer@scb.se

Hans Olsson, ekonom/statistiker
08-506 942 29
hans.olsson@scb.se